

Колледж директоры
А.Разбекова-Тулеханова

ЭТИКА КОДЕКСІ

Астана қаласы «Технологиялық колледжі» ШЖҚ МКК

Жалпы ережелер

1. Осы Кодекс корпоративтік мәдениетті нығайту және дамыту, қызметкерлер ұжымының өзара, сондай-ақ студенттермен және серіктестермен өзара қарым - қатынастарының негіздерін айқындау, оқытушылар құрамын ынталандыру, мамандарды даярлау сапасын жақсартуға және оқу орнының беделін арттыруға бағытталған "Технологиялық колледж" ШЖҚ МКК-ның (бұдан әрі-колледж) миссиясы мен қызметінің негізгі бағдарламаларын саналы қолдауды қамтамасыз ету мақсатында енгізіледі
2. Кодекс атқаратын лауазымына, мәртебесіне және тұрған орнына қарамастан колледж ұжымының барлық мүшелеріне – оқу орнының ішінде де, одан тыс жерлерде де қолданылатын мінез-құлық қағидаларын қамтиды.
3. Кодекс Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі "Білім туралы" Заңының, Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы Еңбек кодексінің, Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңының, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2016 жылғы 8 қаңтардағы № 9 "Педагогикалық этика қағидалары" бұйрығының, Қазақстан Республикасының жалпыға танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларының, сондай-ақ колледждің ішкі еңбек тәртібі қағидаларының талаптарына сәйкес әзірленді.

I тарау Колледж құндылықтары

Қызметкерлер мен студенттер - Астана қаласы «Технологиялық колледжі» ШЖҚ МКК басты жетістігі. Колледж студенттерге қатысты білікті мамандарды даярлауда өзінің зияткерлік адами капиталын тұрақты жетілдіру мен дамытуға үнемі ұмтылады

Адамға деген құрмет-бұл басқалардың пікірін құрметтеу және араздықтағы кез-келген айырмашылықтарға шыдамды қарым-қатынас, мәселелерді ашық және тілектестік талқылау, өндірістік мәселелерді бірлесіп шешу

Ардагерлерге қамқорлық - бұл біздің колледжді көп жылдар бойы құрған адамдар үшін жауапкершілік, әлеуметтік бағдарламаларды жүзеге асыру, тәжірибе мен тәлімгерлік беру

Жерге ұқыпты қарау-бұл қоршаған ортаны қорғау, экологиялық қауіпсіз технологияларды пайдалану, болашақ ұрпақтар алдындағы біздің жауапкершілігіміз

Кәсіпқойлық-бұл өз мамандығын терең білу, міндеттерге жауапты және адал қарау, қойылған міндеттерді сапалы және уактылы орындау, кәсіби деңгейді жетілдіру

Тұрақты даму және оқыту-бұл үздіксіз алға жылжу, қызметкерлеріміздің таланттары мен қабілеттерін дамыту үшін жағдай жасау, жастарды қолдау

Ынтымақтастық - бұл серіктестермен және мемлекеттік органдармен ашық өзара іс-қимыл, ортақ команданың үйлесімді жұмысы, онда әрбір адам жалпы нәтиже-біздің колледждің жетістігі үшін жауап береді

Тиімділік-бұл адами, табиғи және қаржылық ресурстарды оңтайлы пайдалану жағдайында максималды нәтижелерге қол жеткізу

Жанашылдық - бұл ең тиімді шешімдерді әзірлеу, енгізу және іздеу

Ғылыми тәсіл-бұл қазіргі заманғы білім мен тәжірибе негізінде басқарушылық, технологиялық және өндірістік міндеттерді терең талдау

Сабақтастық-бұл педагогтардың көптеген ұрпақтарының қарқынды жұмысы және колледж дәстүрлеріне ұқыпты қарау, соның арқасында біз табысқа қол жеткіздік

II тарау. Педагогикалық этиканың негізгі принциптері

Педагогикалық этиканың негізгі принциптері:

1) адалдық:

педагогтың адалдығы оның оқыту мен тәрбиелеу нәтижесі үшін жауапкершілігін, өз қызметінде түзетулерді жүзеге асыру қабілетін, сынға және рефлексияға дамыған қабілетін, студенттердің, ата-аналардың, әріптестердің кез келген пікірі үшін ашықтығын көздейді;

2) адалдық:

педагогтың адалдығы оның бағалау қызметінің ашықтығын, ол құратын білім беру ортасының ашықтығын болжайды. Адалдық педагогке студенттің, оның ата-анасының (заңды өкілдерінің), әріптестерінің құқықтарын бұзуға тыйым салады;

3) жеке адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу болып табылады:

мұғалім студенттің, ата-ананың, оның кәсіби назарының объектісіне айналған адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтейді, олармен қарым-қатынаста әдепті. Ол студенттің дамуын шын жүректен тілейді, оған әрдайым көмектесуге дайын, жетістіктерді (сәтсіздіктерді) бағалауда нәзіктік танытады.

Білім беру процесіне қатысушыларға қатысты күш көрсету, моральдық және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін қолдануға жол берілмейді;

4) жалпыадамзаттық құндылықтарды құрметтеу болып табылады: жалпыадамзаттық құндылықтардың басымдығын мойындай отырып, педагог әрбір ұлттық мәдениеттің ерекшеліктеріне, құндылықтары мен қадір-қасиетіне құрметпен қарайды.

Педагог ұлтаралық қатынастар мәдениетін тәрбиелейді, білім алушыларда жасына, жынысына, тіліне, ұлтына, дініне, азаматтығына, шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына немесе кез келген өзге жағдаяттарға қарамастан барлық ұлттардың және барлық адамдардың құқықтары мен қадір-қасиетін құрметтеуге оятады;

Педагог колледж ұжымына деген сенім мен Құрмет климатын қалыптастыруға ықпал етеді;

5) кәсіби ынтымақтастық;

педагог мамандықтың беделіне қамқорлық жасайды, әріптестерінің арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтейді, мұғалімнің беделіне нұқсан келтіретін әрекеттерге жол бермейді.

Қандай да бір нысанда өз әріптестерінің сенімін теріс пайдалануға, олардың кәсіби міндеттерін орындауына кедергі жасауға, оларға қандай да бір залал келтіруге жол берілмейді. Педагог әріптестеріне теориялық және әдістемелік шеберлік деңгейін арттыруға, шығармашылық қабілеттерін дамытуға көмек көрсетеді, қиын жағдайға тап болған әріптестеріне көмекке келеді. Кәсіби ынтымақтастық жалғандық пен әділетсіздікке негіз бола алмайды;

6) кәсіптік дамудың үздіксіздігі.

Педагог өзінің кәсіби шеберлігін, зияткерлік, шығармашылық және жалпы ғылыми деңгейін жетілдіреді.

III тарау. Колледж ұжымының корпоративтік этикасының нормалары мен ережелері

Колледж оқытушылары мен қызметкерлері міндетті

1. Колледж оқытушысы мен қызметкерінің жоғары атағын ақтай отырып, өз еңбегімен оқу орнының мәртебесін абыроймен және абыроймен қолдау.

2. Колледж миссиясын жүзеге асыру және кәсіби қызметте өз миссиясын корпоративтік миссиямен байланыстыру.

3. Колледж мәлімдеген мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін жауапкершілікті толық көлемде қабылдау, колледж қызметінің нәтижелеріне қатысы болу.

4. Өзінің қызметтік міндеттерін орындай отырып, жоғары мәдениетті, жауапкершілікті, адал ниетті, Академиялық адалдық пен объективтілікті көрсету, өзара сыйластық, әдептілік, әріптестермен және студенттермен достық қарым-қатынас қағидаттарын басшылыққа алу.

5. Өз білім деңгейін үнемі арттырып, шетелдік және отандық тәжірибені зерделей отырып, кәсібилікке ұмтылу.

6. Студенттерге еңбек тәртібінің, өз колледжіне, оның дәстүріне, тарихына құрметпен және ұқыпты қараудың үлгісі болу.

7. Колледждің іскерлік беделін бағалаңыз, колледж мүдделеріне қайшы келетін немесе зиян келтіретін іс-шараларға қатысудан аулақ болыңыз, абырой мен беделге нұқсан келтірудің кез-келген әрекетін болдырмаңыз.

Оқытушылар мен қызметкерлер міндетті емес

1. Әріптестер мен студенттердің қадір-қасиетін қорлау, әдепсіз сөздерді қолдану, менмендік пен таныстық таныту.

2. Студенттермен әріптестердің жеке өмірін және олардың кемшіліктерін талқылау.

3. Колледжде мас күйінде келу және алкогольді ішімдіктерді ішу, бөлінбеген жерде темекі шегу.

4. Студенттерден сыйлықтар немесе ақшалай сыйақылар қабылдауға, сондай-ақ білім беру процесіне қатысушыларға қатысты қаржылық және өзге де бопсалау фактілеріне жол бермейді, өз әріптестері тарапынан осындай әрекеттердің жолын кесу бойынша күш салады.

5. Діни идеяларды, сондай-ақ ұлтаралық бірлік пен конфессияаралық келісімге қайшы келетін пікірлер мен көзқарастарды тарату. Колледжде және басқа да қоғамдық орындарда хиджаб, сакал және қысқа шалбар киюге болмайды.

6. Жұмысқа кешігіп келу, сабақ өткізу уақытын қысқарту немесе өзінің қызметтік міндеттерін орындау, оларды дәлелсіз себептермен өткізіп жіберу.

7. Өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде дәрекілік таныту және немқұрайлылық таныту.

8. Студенттерге қатысты өз өкілеттіктерін теріс пайдалану, студенттерге олардың білімін бағалау кезінде біржақты көзқарас қалыптастыру.

9. Колледж әкімшілігінің шешімдері және олардың бөлімшелерінің қызметі туралы жалған ақпарат тарату.

Басшысы мен бағыныстыларының қатынасы жағдайы

Басшысы тиіс:

- өзінің кәсіби және жалпы адамзаттық мінез-құлқымен бағыныстыларға үлгі болуға;;

- басқа қызметкерлер мен студенттердің қатысуымен бағыныштыларды сынға алмаңыз, бұл құпия түрде мүмкін;

- өз мінез-құлқының нормалары мен қағидаттарын іскерлік қарым-қатынастың корпоративтік этикасының негізгі ережелеріне негіздеу;

-бағыныстыларға құрметпен қарау, олардың қадір-қасиетіне қысым көрсетпеу;

- ұжымда достық және іскерлік жағдай жасау.

Бағынышты адам:

- еңбек тәртібін қатаң сақтау;

- болмау себептері туралы тікелей басшыға уақтылы хабарлау;

- колледж басшыларының тұлғасында олардың аты мен әкесінің атын білу;

- дәлізде немесе ашық аумақта кездескен кезде басшымен алдымен сәлем айтыңыз;

Әріптестермен қарым-қатынас

- бір-біріне құрметпен қарайды;

- әріптестерге, басшыларға және бағыныштыларға лауазымы мен жасына қарамастан "сіз" және аты-жөні бойынша хабарласуға;;

- мінез-құлқы дұрыс еместігі кезінде міндетті түрде кешірім сұрау (қылығы);

- басқа қызметкерлер мен студенттердің қатысуымен әріптестерді, бағыныштыларды, басшыларды сынаудан аулақ болу;

- әріптестеріне өзінің жаман көңіл-күйін көрсетпеу;

- қауесеттерге теріс қарау, олардың таралуына жол бермеу;

- бейпіл сөздер айтпау, сабырсыздық және агрессия танытпау;

- әріптестерге жұмыста көмектесу, білімдері мен тәжірибелерімен бөлісу.

Жұмысқа деген көзқарас негізгі кәсіби міндет ретінде

- студенттерге үлгі болу;

-ғылыми-педагогикалық біліктіліктің жоғары деңгейін үнемі қолдай отырып, құзыретті болу;

- колледж мүлкіне ұқыпты қарайды және оны жеке мақсаттарда пайдаланбайды;

- оқушылардың білімін, біліктері мен дағдыларын әділ және объективті бағалау;
- колледждің ғылыми жетістіктерін арттыру ісіне өз күшін, білімі мен тәжірибесін беру;
- жұмыс уақытында қызметтік міндеттерін орындауға байланысты емес істермен айналыспауға;
- сараптама, рецензиялау немесе ғылыми басшылық барысында алынған жарияланбаған ақпараттың құпиялылығын сақтауға міндетті.

Жиналыстар мен кеңестер өткізу

- жиналыстарға, жиналыстарға уақытында келіңіз;
  - күн тәртібімен алдын ала танысу және барлық қажетті материалдарды өзіңізбен бірге алып жүру;
  - жиналыс немесе жиналыс басталар алдында ұялы телефондарды сөндіруге;;
  - жеке мәселелерді шешу үшін жиналыс трибунасын пайдаланбаңыз.
- Оқытушы мен студенттің этикасы
1. Мұғалім студенттерге қатысты үлгі болуға тырысуы керек. Студенттерге "сіз" деп хабарласыңыз және сіздің сыртқы келбетіңіз бен сөйлеуіңізді бақылауға міндетті.
  2. Әріптестерге мейірімділік пен көңіл бөлу колледжде оқытушы болған кезде мінез-құлық нормасы болуы керек.
  3. Колледжден тыс уақытта оқытушы өзінің ерекше қоғамдық мәртебесі – жастардың рухани және адамгершілік тәлімгері және өзінің колледжде қатыстылығы туралы ұмытпауы тиіс. Осыған сәйкес мұғалім өзінің мінез-құлқын бақылауы керек.
  4. Студенттер мен оқытушылар арасындағы өзара қарым-қатынас өзара сыйластық қағидаттарына негізделеді, дөрекілікке, басқа адамдардың арнамысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіруге, оларға моральдық және материалдық залал келтіруге, құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасауға жол берілмейді.
  5. Студенттер мен оқытушылар арасындағы қарым – қатынастың әртүрлі формалары-оқу мәселелерін бірлесіп талқылау және шешу, жобаларды орындау ынталандырылады.
  6. Колледжге кірген кезде студенттер жасына немесе адам мәртебесіне қарамастан барлық қызметкерлермен бірінші болып амандасуы керек.
  6. Колледжге кірген ұлдар бас киімдерін шешуі керек. Студенттер сыртқы киімді гардеробқа тапсыруы керек. Оқу аудиторияларында, асханада сыртқы киімде пайда болу мүмкін емес.
  7. Төменгі курс студенттеріне деген немқұрайдылық пен бойкүндік көріністеріне жол берілмейді.
  8. Өз тобында шығармашылық, тиімді және достық атмосфера құруға деген ұмтылыс құпталады.
- Телефон арқылы қарым-қатынас
1. Қызметкерлердің әріптестермен, серіктестермен және басқа да мүдделі тұлғалармен телефон арқылы сөйлесу қабілеті колледж туралы жалпы жағымды әсер қалыптастыруға ықпал етеді. Телефонмен сөйлесу барысында қызметкерлерге іскерлік этикеттің белгілі бір нормалары мен ережелерін басшылыққа алу ұсынылады:
- телефон қоңырауына мүмкіндігінше тез жауап беру керек;

- іскери серіктестерге немесе әріптестерге қоңырау шалып, олардың атын, лауазымын және бөлімшесін атау керек;

- телефон арқылы сөйлесудің басында ыңғайлы уақытта қоңырау шалып жатырсыз ба деп сұрау ұсынылады;

- әңгімелесушіні әрдайым мұқият тыңдау керек, егер сөйлесуді жалғастыруға уақыт болмаса, кешірім сұрап, сұхбаттасушыдан қоңырау шалуды сұраныз;

- телефон арқылы сөйлесуді аяқтау, әдетте, қоңырау шалушы болуы керек;

- жауап беру машинасында хабарлама қалдырып, қоңырау күнін, уақытын, атыңызды, Колледж атауын атаңыз, содан кейін қоңыраудың мақсатын қорытындылаңыз;

- егер сіз айтарлықтай көлемде ақпарат бергіңіз келсе, электрондық поштаны немесе факсты пайдаланыңыз;

- қажетті адамды орнында қалдырмаңыз, қашан қоңырау шалу ыңғайлы екенін сұраныз немесе атыңыз бен телефон нөміріңізді қалдырыңыз;

- егер қазіргі уақытта жұмыс орнында жоқ әріптесіңізге қоңырау шалса, оны табуға көмектесіңіз немесе оған хабарламаны қабылдаңыз, қайда және кімге қоңырау шалуға болатындығын көрсетіңіз;

- егер әңгіме барысында байланыс үзілген болса, қоңырау шалушы қайта қоңырау шалуы керек.

Оқытушының сыртқы келбеті

Әрбір қызметкердің сыртқы келбеті-колледж имиджінің негізі. Қызметкерлерге іскерлік киім кию ережелерін сақтау ұсынылады;

- іскерлік киім стилі консервативті және ұстамды болуы керек

- киім ұқыпты және әлемде қабылданған іскерлік киім стандарттарына сәйкес болуы керек

- жарқын және қызықты түстерден аулақ болған жөн

- әйелдер қысқа юбкалар, тартымды зергерлік бұйымдар мен артқы және иықтарын ашатын киім киюге болмайды

Жанжалды жағдайларды шешудің жалпы стилі

1. Колледждің тиімді жұмыс істеуі қызметкерлердің міндеттерін нақты бөлуді көздейді. Үлгімал қақтығыстар саласы тез анықталады және барынша азайтылады.

2. Жанжалды шешу колледж қызметі үшін одан болатын шығын ең аз болатындай етіп жүзеге асырылады. Туындаған жанжалды жағдай рұқсат етілген қысқа мерзімде шешіледі.

3. Жанжалды жағдайдың туындағаны туралы жанжалды жағдайды жедел және тиімді шешу үшін мүмкіндіктері бар барлық тараптар хабардар етіледі.

4. Жанжалды жағдайды шешу кезінде табиғи әділеттілік пен адалдық принциптері сақталады.

5. Бірде-бір бөлімше жанжалды жағдайды өз пайдасына шешудің айрықша құқығын пайдалана алмайды.

Кодексті орындамағаны үшін жауаптылық

1. Корпоративтік мәдениет-бұл колледжде жұмыс істейтін немесе оқитын барлық қызметкерлер мен студенттердің ісі. Әрбір қызметкер осы Кодекстің орындалуы үшін моральдық жауаптылықта болады.

2. Колледж оқытушылары мен қызметкерлері Ар-намыс кодексін білуге және сақтауға, өз қызметі мен мінез-құлқы үшін қатаң жауапкершілік атқаруға міндетті.

3. Кодекстің ережелерін бұзу колледж оқытушысы мен қызметкері мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылады.

4. Колледждің Ар-намыс Кодексінің нормаларын бұзғаны үшін қызметкерлерге, оқытушыларға және студенттерге келесі шаралар қолданылуы мүмкін:

- көпшілік алдында кешірім сұрау бойынша ұсыныстар;
- колледждің Әдеп жөніндегі комиссиясының және колледж Кеңесінің мінез-құлқын талқылау;
- тәртіптік әсер.

5. Корпоративтік мәдениет кодексінің сақталуын бақылау колледж басшысына жүктеледі.